

מסורת הש"ס

א) עינין מוס' לקמן קב. ד"ה אלף לאו, ב) לקמן קפא: א) ג"ז שס, ד) נלקמן עד: א) (ו לעיל כט.), ו) פסחים כב: וטו., כ. לקמן לו: ו) ונלקמן לו: א) נלקמן כט., ט) ונקרא יע"ז, י) ויומא ע"ל.

תורה אור השלם

1. רק הדין לא תאכלו על הארץ תשפכנו בפינו: דברים יב טז

גאון הש"ס

גמ' חיה בקדשים מי אבא. עיין יומא סד ע"ה מד"ה דמיסו:

מוסף רש"י

מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני. גרסיון, והכי מצינו ליה סימן ראשון בששמיטה בעוד אבר זה מוכרז היה נא להסיר אף בנאילה ומשאל אין מחמת סימן שני נא על אבר זה אלא לטהרו מידי נבלה כדאמרינן וזכ"ל מגע טרפה שמיטה, מי מצטרף סימן ראשון שניא לו לטהר ולהחיר, עס זה שמיט נא אלא לטהר, להעלין מימא לטהר הוואל וטויה שוין בך (לקו"ט סט.). ומולחו יפה יפה. יותר מבשר אחר, מפני שלא הספיק דמו לנאת ושכחונו נבלת מוכרז, לפי ששהיהבם מולתה נשמה היא מתחמת ומולת דמה יפה (לקו"ט קכא.). נפשה. כדמלא נאכרע מיתות (פסחדין ג). מין לאכל מפהמה קודם שתא נפשה שהוא נבל תשע, שנאמר לא תחלוני על הדם, ואשכמכא דרינן בעגלתו הוה (לקו"ט שס.). אחד עכ"ס כו'. דהואל ומותרי לשרול הוה אף לעכ"ס דלנאת מידי שרי לשרול שרי לעכ"ס אסור (שס.). מסייע ליה לרב אידי. הא דקמי שוף הטמ"ס מותר צו (שס.). הרוצה שיבכירא. נהר זה טוב לנפולא (שס.). בשר מן החי מותר הוא צריך. כל עגמה ועיקרה של שמיטת קדשים לנס לאכל לרבה (רע"ל כט.). דם שנשפך במים. דם חולין שאין חשין לקבלו בכלי מבכשיר. וליחזק למס. אכל דם קדשים מתקבל בכלי וצריך ממנו למזבח וזונו נשפך לאיירי כמים אינו מבכשיר, דלא חזקשקש למים (פסחים טז).

שיטה מקובצת

א) צ"כ לא איבעיא וכי השתא אהדריה: ב) דהויא כמי שהוציאיה מן הבמה: ג) ולא אמרן במיתה תליא להו מלמא: ד) דם הנשפך במים הוי כמים ומכשיר הסי"ד: ה) והכא נמי נימא בשלמא התם לרבנן אפי"ו: ו) כיון דשם אבר מן החי מלמא התם לרבנן אפי"ו: ז) דמ"מ איסור אבר מן החי וירדהו משום דבעיא שחיטה ואצ"ג:

השווחת פרק שני חולין

מי מצטרף ראשון לשני. הוואל וגם הוה לטהר נשחט או לא ופשיט התס"ה אס מצטרף סימן ראשון לסימן שני להחיר שאר העובר בנאילה לא יצטרף עמו לטהר אותו אבר מידי נבלה. ולענין ניקבו בני מעיים נמי תפשוט דמצטרף דלא מהני חילוק לפסול בשחיטה הוואל ובסימנין

מי ״מצטרף סימן ראשון לסימן שני לטהרה מידי נבלה או לא עד כאן לא איבעיא לן אלא לטהרה מידי נבלה ״אבל באכילה אסורה א"ל רב אחא בר רב לרבינא דלמא לעולם לא הדר ביה ור' זירא דרבריו דרבא קאמר וליה לא סבירא ליה אמר רב אחא בר יעקב ישמע מינה מדר' שמעון בן לקיש מוזמנין ישראל על בני מעיים ^ב ואין מוזמנין עובדי כוכבים על בני מעיים מאי טעמא ישראל דבשחיטה תליא מילתא כיון דאיכא שחיטה מעלייתא אישתרי להו עובדי כוכבים דבנחירה סגי להו ובמיתה תליא מילתא הני כאבר מן החי דמו אמר רב פפא הוה ויתבנא קמיה דרב אחא בר יעקב ובעי דאימא ליה מי איכא מידי דלישראל שרי ולעובר כוכבים אסור ולא אמרי ליה דאמינא הא טעמא קאמר תניא דלא כרב אחא בר יעקב ^דהרוצה לאכול מבהמה קודם שתצא נפשה חותך כזית בשר מבית השחיטה ומולחו יפה יפה ומדירו יפה יפה וממתין לה עד שתצא נפשה ואוכלו אחד עובר כוכבים ואחד ישראל מותרין בו מסייע ליה לרב אידי בר אבין ^אדאמר רב אידי בר אבין אמר ר' יצחק בר אשיאין הרוצה שיבכירא חותך כזית בשר מבית השחיטה של בהמה ומולחו יפה יפה ומדירו יפה יפה וממתין לה עד שתצא נפשה אחד עובר כוכבים ואחד ישראל מותרין בו: **בתנאי** ״השווחת בהמה חיה ועוף ולא יצא מהן דם כשרים ונאכלין בידים מסואבות לפי שלא הוכשרו בדם ^דר' שמעון אומר הוכשרו בשחיטה: **גמ'** טעמא דלא יצא מהן דם הא יצא מהן דם אין נאכלים בידים מסואבות אמאי יידיים שניות הן ואין שני עושה שלישי בחולין וממאי דבחולין עסקינן דקתני חיה דאילו קדשים ״חיה בקדשים מי איכא ותו אי בקדשים כי לא יצא מהן דם כשרה ״הוא עצמו לדם הוא צריך ותו אי בקדשים כי יצא מהן דם מי מבכשיר ״והאמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מגין ״לדם קדשים שאינו מבכשיר שנאמר ״על הארץ תשפכנו במים דם שנשפך במים מבכשיר שאינו נשפך במים אינו מבכשיר ותו אי בקדשים כי לא יצא מהם דם לא מתבשרי ליתבשרי בחיבת הקדש ״דקיי"ל ״חיבת הקדש מבשרתן א"ר נחמן אמר רבה בר אבوه הכא בחולין שלקחן בכסף מעשר עסקינן ודלא כר"מ דתנן כל

לג.

מולחו יפה יפה ומדירו יפה יפה. הא דלא אדכר הדחה קמייתא כגון דחלליה צי טבחי כדאמר בפרק כל הבשר (לקמן דף קיג.) אי נמי משום דלאיידי בצצר בית השחיטה ולא הוצרך להזכיר ולקדירה איירי אי נמי מיירי לללי אף ע"ג דלללי לא צעי מליחה שאני הכא שנחתך קודם שתאכל נפשה מבית השחיטה ועדיף מבישרא דאסמיק צפ' כילד גולין (פסחים דף עד.): **אחד** עובר כוכבים ואחד ישראל משמע דליכא מידי דלישראל שרי ולעוצד כוכבים אסור ומימה דצפרק ארצע מיתות (פסחדין דף נט.). פריך והא איכא יפת תואר ומשני שאני עובדי כוכבים דלאו בני כיצוס נינהו וה"ג יו שאני עובדי כוכבים דלאו בני שחיטה נינהו כדאמר לעיל ואין להקשות מהא דאמר פרק ד' מיתות (שס דף נח.): עוצד כוכבים שצצת חייצ וכן העוסק בתורה דדצבר שהוא מצוה לישראל לעשות לא שייך למימר מי איכא מידי דלישראל שרי וכו' ואע"ג דאמר אפילו שצצת שני שצצת חייצ מכל מקום לא דמי הוואל יש מלות שציתה לישראל כמו שצצת ואע"ג דנן נח נהרג על העוצרים כדאמר התם וישראל אינו נהרג נהי דפטור מ"מ לא שרי וא"ת דצפרק גיד הנשה (לקמן דף קב.) דפליגי אס נוהג אבר מן החי בטמא ואמרינן מחלוקת בישראל אכל בצני נח דצרי הכל מוזהרין על ה"טמא כטהורין צשלמא לרבנן ע"ג דאין ישראל מוזהר על אבר מן החי טמא מ"מ אסיר ליה משום טמא ולא אשכחתי דלישראל שרי ולעוצד כוכבים אסור אלא לר' מאיר דאמר דאין נוהג אלא בציהמה טהורה בלגד והא איכא אבר מן החי דמית ועופות הטהורין דלישראל שרי ולעוצד כוכבים אסור וכי תימא דלא חיישינן כיון ו דקתם אבר מן החי אסור לישראל א"כ מאי פריך התם צפ' ארצע מיתות (פסחדין דף נט.). מגול דפחות משוה פרוטה וי"ל דמכל מקום יו אבר מן החי ידיהו אסור משום דצציא שחיטה אע"ג דעוצד כוכבים אסור צמשהו צצר וגידים ועלם וישראל לא מיתסר אלא צכית צצר הא אמר ר' יוחנן ״דחצי שיעור אסור מן המורה ולרבי לקיש דאמר חצי שיעור מותר מן המורה דלמא לית ליה הווא כללא אלא סגר לה כמ"ד הכא אין מוזמנין עובדי כוכבים על בני מעיים: **השווחת** בהמה חיה ועוף ו**לא יצא בו**. משמע דדס

חיה ועוף מכשירין וקשה להר"ר יעקב מאורלייני"ש דצגמרא דריש דדס קדשים אינו מכשיר מדכתיב על הארץ תשפכנו כמים דם כשרה ״הוא עצמו לדם הוא צריך ותו אי בקדשים כי יצא מהן דם מי מבכשיר ״והאמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מגין ״לדם קדשים שאינו מבכשיר שנאמר ״על הארץ תשפכנו במים דם שנשפך במים מבכשיר שאינו נשפך במים אינו מבכשיר ותו אי בקדשים כי לא יצא מהם דם לא מתבשרי ליתבשרי בחיבת הקדש ״דקיי"ל ״חיבת הקדש מבשרתן א"ר נחמן אמר רבה בר אבوه הכא בחולין שלקחן בכסף מעשר עסקינן ודלא כר"מ דתנן כל כמים מבכשיר כו' וצפרק כסוי הדם (לקמן דף פד.) אמרינן דלא אמרינן צהמה בכלל חיה לכסוי משום דכתיב על הארץ תשפכנו כמים מה מים לא צעי כסוי אף האי נמי לא צעי כסוי אלמא צדס חיה ועוף דכתיב כסוי לא הוי בכלל תשפכנו כמים ויש לומר דכסוי גלי רחמנא דדס חיה ועוף חזק כסוי אכל מכל מקום הוקש למים לענין הכשר כיון דנשפך על הארץ: **ונאכלין בידים מסואבות**. לללי איירי דלא צעי הדחה אי נמי לקדירה והודחו צמי פירות: **דם שאינו נשפך במים אינו מבכשיר**. הקשה הר"ר יעקב מאורלייני"ש דצפרק כל שעה (פסחים דף כב.) פריך והרי דם דכתב רחמנא וכל נפש מכס לא תאכל דם ותנן אלו ואלו מתערצין צהמה ויואלין לנחל קדרון ונמכרים לגננין לוצל ומשני אמר קרא על הארץ תשפכנו כמים מה מים מותרין צהנאה אף דם מותר צהנאה והשתא היכי דייקי היתר הנאה מהאי קרא לדס קדשים הא לא חיתקש למים ויש לומר דמכל מקום כיון דדס חולין שרי צהנאה אס כן אכילה דכתיב גצי דס הווא אכילה ממש. ״וע"ע מוספות פסחים דף כב. ד"ה מה:״

ו**דלמא**

עיין משפט נר מצוה

עג א מיי פ"ב מהל' אבות הנומאה הל"ט:

עד ב מיי פ"ו מהל' שחיטה הל"צ סגמ עשין סב טו"שע יו"ד סי' כו סעיף צ (סגמ שס טו"שע יו"ד סי' כו ועיין צטור):

עה ג עיי' צמיי פ"ט מהל' מלכים ומה שכתב צוה הכ"מ צבלי"ג ופי' צטור יו"ד סי' כו:

עו ד מיי פ"א מהל' שחיטה הל"ב טו"שע יו"ד סי' כו ועיין צטור:

עז ה מיי פ"ד מהל' מאכלות אסורות הל"ג סגמ שס טו"שע יו"ד סי' כח סעיף כב:

עח ו מיי פ"ח מהל' אבות הנומאה הל"ב:

עט ז מיי שס פרק יא הלכס צ:

פ ח מיי פ"י מהל' טומאת אוכלין הל"ו ״ופ"א מהלכות פסולי המוקדשין הלכה לו וע"ש״:

פא ט מיי פ"י מהל' טומאת אוכלין גליו"ו ופי"צ מהל' אבות הנומאה הל"ג:

רבינו גרשום

לעולם לא הדר ביה (אבלומר לא אמר דמותה כלומר הוא אמר טבעה וזו דבעי למדוד: אמר רב אחא בר יעקב שמע מינה מדר' שמעון בן לקיש פוקינן כו'. כלומר לריש לקיש דסבירא ליה שחט אית הקנה ואח"כ ניקבה הריאה כשרה דאמרינן כמו דמנאח בדיקולא דמיא הכא נמי כיון ששחט הסימנין אמרינן בני מעין שחולין (בקה אמרינן) [בישטן כמה דמנאח בדיקולא דמיא: אפי' מוחיים) [אנבי מעיים): כלומר לשון בריא דאוכל מבית בטחיחה קודם שתצא נפשה ששוב לאכול לכל אדם: אין נאכלין בידים מסואבות. זה שלא נטל ידיו: ידים שניות הן ואין שני כו'. כלומר מאי קרינן ידים שניות שהגוף טהור וידים חשוכות טמאות אי נגע בשרך כל הגוף טמא אלא איזהו שגופו טהור וידיו טמאות שנגע באוכלין טמאין שהאוכל ראשון וידיו שניות ואין שני עושה שלישי בחולין: הכא בחולין שלקחן בכסף וידים שניות הן אי מה חולין אמרינן הא יצא מהם דם דאין נאכלין בידים מסואבות בחולין שלקחן בכסף ודלא כר' מאיר כו' דהא

א) לשון לו אין לו הצנה כלל ונהלא דל"ל כלומר לא אמר דים טרפות לחיי חיות ודחלי ס"ל דמותה והא דשאלו סאלה וז לצבריו דר' זירא אמר. צ) נראה דל"ל דהוי כמו שתלבו מוחים דעריין לא גמר צו מיהא וכו'.